

Zorluklar artıyor

 birgun.net/haber/zorluklar-artiyor-605194

7 Mart 2025

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği derinleşiyor. CEİD'in raporuna göre kadınlar eğitimden istihdama, sosyal haklardan güvenliğe dek birçok alanda hak kaybı yaşıyor. Şiddet artıyor, kadın işsizliği yükseliyor, yoksulluk derinleşiyor.

Güncel

Fotoğraf: AA

BirGün / ANKARA

Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği (CEİD), 8 Mart Dünya Kadınlar Günü öncesinde yayımladığı 2023-2024 Türkiye Toplumsal Cinsiyet Eşitliği İzleme Raporu'nda çarpıcı tespitler ortaya koydu Rapora göre, Türkiye'de toplumsal cinsiyet eşitsizliği derinleşiyor, kadınların istihdamdan eğitime, sosyal haklardan güvenliğe kadar pek çok alanda karşılaştığı zorluklar artıyor. Raporda yer alan tespitler ana başlıkları ile şöyle:

DEPREM BÖLGESİNDE ŞARTLAR ZOR

6 Şubat depremleri, kadınların yaşam koşullarını daha da zorlaştırdı. Kadınlar, barınma, sağlık ve güvenlik konularında ciddi sorunlarla karşılaştı. Deprem bölgelerinde kadınların istihdamı ülke genelinden yüzde 10 daha fazla düşerken kız çocuklarının eğitimden

kopma riski arttı.

ŞİDDETLE MÜCADELEDE GERİLEME DEVAM EDİYOR

İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılmasının üzerinden dört yıl geçti ancak kadın cinayetleri ve şüpheli kadın ölümleri artmaya devam ediyor. 2024'te en az 394 kadın erkekler tarafından öldürülürken 259 kadın şüpheli şekilde hayatını kaybetti. Kadın sığınmaevi ve şiddet önleme merkezlerinin sayısındaki yetersizlik dikkat çekiyor.

EŞİTSİZLİK SÜRÜYOR

Türkiye, 2024 Küresel Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Raporu'nda 146 ülke içinde 127'nci sırada. Kadınların yükseköğretime katılımı erkeklerden daha yüksek olmasına rağmen akademik disiplinlerde cinsiyetçi ayırım belirgin. Kadınlar en az mühendislik (yüzde 21,3) ve bilişim teknolojileri (yüzde 24,5) bölümlerinde yer alıyor.

KADIN İSTİHDAMI ALARM VERİYOR

Kadınların işgücüne katılım oranı yüzde 35,8 ile erkeklerin yarısı seviyesinde. Geniş tanımlı kadın işsizlik oranı yüzde 30,6'ya ulaşırken, kadınların yüzde 42,9'u ev ve bakım işleri nedeniyle çalışmıyor.

GENÇ KADINLAR İÇİN BÜYÜK RİSK

15-24 yaş arasındaki genç kadınların yüzde 29,8'i ne eğitimde ne de istihdamda yer alıyor. Bu oran erkeklerde yüzde 15,6 seviyesinde. Türkiye'nin geleceği açısından kadınların işgücüne kazandırılması büyük bir aciliyet taşıyor.

KADIN YOKSULLUĞU DERİNLEŞİYOR

Türkiye'de yoksulluk oranı yüzde 21,7'ye yükselirken, tek yetişkinin bulunduğu yoksul hanelerin yüzde 80'inde kadınlar yaşıyor. Buna rağmen, sosyal korumaya ayrılan bütçede kesintiler devam ediyor.

DOĞURGANLIK TEŞVİKLERİ HAK KAYIPLARINA YOL AÇMAMALI

Hükümetin doğurganlık teşvik politikaları, kadınların ekonomik bağımsızlığı ve sağlık hakları açısından kaygı yaratıyor. Hükümet doğurganlığı artırmak için evliliklerin desteklenmesini, aile kurumunun güçlendirilmesini ve boşanmaların önlenmesini hedefleyen politikalar öngörerek bu politikaların uygulanması amacıyla Aile Enstitüsü ve Nüfus Politikaları Kurulu'nu kurdu, 2025'i 'Aile Yılı' ilan etti. Raporda, doğurganlığı artırmaya yönelik politikaların sadece çocuk sayısına odaklanmaması gerektiği belirtilerek, bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılması, kadınların bakım yüklerinin hafifletilmesi ve erkeklerin yaşamın her alanında kadınlar ile sorumluluk paylaşmaya teşvik edilmesi, kadınların ekonomik bağımsızlığının desteklenmesi gibi çok yönlü yaklaşımları içermeli denildi.

YEREL YÖNETİMLERDE KADIN TEMSİLİ YETERLİ DEĞİL

2024 yerel seçimlerinde kadın belediye başkanı sayısı artsa da ilçe belediyelerinde kadın oranı sadece yüzde 5,4 seviyesinde kaldı.

‘HEDEF YALNIZCA LGBTİ+’LAR DEĞİL’

LGBTİ+ dernekleri, kamuoyunda “torba yasa” ile cinsiyet değişikliğine yönelik planlanan düzenlemeye ilişkin, “Yasa taslağının hedefinde yalnızca LGBTİ+’lar yok, hepimiz hedefteyiz” dedi.

“LGBTİ+ dernekleri olarak hayatlarımız, haklarımız, demokrasimiz ve toplumsal barışımız için bu yasa tasarısına karşı bir arada duruyoruz” denilen açıklamada, LGBTİ+’lara, insan hakları savunucuları ve örgütlerine, siyasi partilere “ses çıkarma” çağrısında bulundu.

Açıklamada, şu ifadeler yer aldı: “Geçtiğimiz günlerde sızan ‘torba yasa’ taslağında, LGBTİ+’ların yaşadığı ayrımcılık ve şiddet ortamının güçlenmesine, temel hak ve özgürlüklerinin elinden alınmasına sebep olacak maddeler var. Türkiye’nin imzacısı olduğu uluslararası sözleşmelere ve bizzat kendi anayasasına aykırı olan bu maddelerin taslak olarak kalması ve Meclis Genel Kurulu’nun gündemine dahi gelmemesi en büyük temennimiz. Sizleri LGBTİ+’larla yan yana durmaya, sesinizi yükseltmeye, haklarımızı savunmak için yeri gelince sesinizi her zamankinden daha gür çıkartmaya çağırıyoruz.”